

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2008

Νεοελληνική Γλώσσα

Παιδική εκμετάλλευση

Σ' ένα κόσμο που έχει τόσο **προοδεύσει** τα τελευταία χρόνια είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι περίπου 250 εκατομμύρια παιδιά απαρνούνται το μέλλον τους και εργάζονται σκληρά για την επιβίωσή τους. Σε όλη την υφήλιο, αλλά ειδικότερα στις χώρες του Τρίτου Κόσμου, παιδιά - συχνά ηλικίας 6 ή 7 ετών - στερούνται της στοργής και της υποστήριξης της οικογένειάς τους και στέλνονται να εργαστούν κάτω από απάνθρωπες συνθήκες για να ικανοποιήσουν απαιτήσεις τρίτων.

Θύματα της παιδικής εργασίας, αυτοί οι μικροί **είλωτες**, αντί να παίξουν, να μορφωθούν, να **αναπτύξουν** όπως θα έπρεπε τις ικανότητες και τα προσόντα τους, αντί να κάνουν όνειρα για το μέλλον, αναγκάζονται να **δουλεύουν** κάτω από σκληρές συνθήκες, «κερδίζοντας» ανεπίτρεπτα μεροκάματα που μόνο την υπάρχουσα εξαθλίωση μπορούν να συντηρήσουν. Γι' αυτά τα αθώα πλάσματα η παιδική ηλικία χάνεται προτού καν ξεκινήσει, παραχωρώντας τη θέση της στην εξουθενωτική δουλειά από την αυγή ως αργά τη νύχτα.

Αν ταξιδέψουμε ανά τον κόσμο, παντού θα δούμε παιδιά να εργάζονται ως μικροπωλητές στους δρόμους, ζητιάνοι στα φανάρια, υπηρέτες στα σπίτια, υφαντές σε αργαλειούς και εργάτες σε ορυχεία. Παρ' όλα αυτά το κακό δε σταματά εδώ. Μαζί με τις άλλες μορφές εκμετάλλευσης παιδιών, στις μέρες μας **ευδοκμεί**, περισσότερο από ποτέ, και μια άλλη μάστιγα του σύγχρονου πολιτισμού μας που σχετίζεται με την παιδική εργασία, αλλά, φυσικά, την ξεπερνά: η πορνεία. Μόνο στη Βραζιλία, από έρευνες που έχουν γίνει, έχουν καταγραφεί μισό εκατομμύριο παιδιά, κυρίως κορίτσια, στην πορνεία. Στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης και της Β. Αμερικής, η παιδική πορνεία παίρνει απειλητικές διαστάσεις, καθώς συνδέεται και με φαινόμενα απαγωγής παιδιών από άλλες χώρες που προορίζονται για την απάνθρωπη αυτή εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο.

Η **οικονομική εξαθλίωση**, που συνοδεύει συνήθως τους **μετανάστες**, υποθάλπει την **ανάπτυξη παράνομων δραστηριοτήτων**, είτε εντός της οικογένειας, είτε με την ανοχή ή, σε κάποιες περιπτώσεις, και την αποδοχή της οικογένειας. Σε κάθε περίπτωση το **αποτέλεσμα** είναι το ίδιο: η εκμετάλλευση των παιδιών με **ποικίλους** τρόπους και η **κατάφωρη** καταπάτηση των δικαιωμάτων τους. Είναι μύθος πλέον η **άποψη** ότι η παιδική εκμετάλλευση αποτελεί «προνόμιο» των υποανάπτυκτων κρατών. Το φθινό εργατικό κόστος που προσφέρουν τα παιδιά είναι επιθυμητό ακόμη και σε οικονομικά αναπτυσσόμενες χώρες. Σε Γαλλία, Γερμανία, Μ.Βρετανία και ΗΠΑ έχει υπολογιστεί ότι περίπου το 5% των παιδιών απασχολούνται σε βιομηχανίες, φάρμες και οικίες ως βοηθητικό και, αρκετές φορές, ως κύριο προσωπικό.

Η παιδική εργασία είναι δύσκολο να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά, επειδή δύσκολα εκφράζεται αριθμητικά. Οι

περισσότερες χώρες δεν τηρούν στοιχεία, δεν προθυμοποιούνται να καταγράψουν και να αναλύσουν το φαινόμενο. Αντίθετα, «κάνουν τα στραβά μάτια» και ισχυρίζονται ότι στην επικράτειά τους δεν **υφίσταται** πρόβλημα παιδικής εργασίας. Παρ' όλα αυτά, όταν και όποτε έρθουν στις ίδιες χώρες στο φως της δημοσιότητας έρευνες και μελέτες γύρω απ' αυτό το θέμα, τα στοιχεία τους είναι συνήθως ανατριχιαστικά.

Παντού στον κόσμο, ακόμη και στη χώρα μας, παιδιά εργάζονται χωρίς να απολαμβάνουν τα εργασιακά δικαιώματα των ενηλίκων, ενώ πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης, κυρίως σε θέματα μισθού, συνθηκών εργασίας και ασφάλισης. Συνεπώς, τα προβλήματα των ανήλικων εργαζόμενων είναι τεράστια και είναι διεθνούς εμβέλειας.

ΘΕΜΑΤΑ

- 1) Να δοθεί η περίληψη του κειμένου σε 100 λέξεις.
- 2) Ποιούς τρόπους πειθούς επικαλείται ο συγγραφέας στο κείμενο;
- 3) Σε ποιο γραμματειακό είδος εντάσσεται το κείμενο;
- 4) Ποια είναι η συλλογιστική πορεία της 4^{ης} παραγράφου;
- 5) Να δοθούν τα συνώνυμα των λέξεων με έντονα γράμματα.
- 6) Να αναπτύξετε το νόημα της υπογραμμισμένης φράσης σε μια παράγραφο 70-90 λέξεων.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) Ο συγγραφέας αναφέρεται στην παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών τονίζοντας ότι εκατομμύρια παιδιά εργάζονται σκληρά, χάνοντας την παιδική τους ηλικία, την ευκαιρία για μόρφωση και παιχνίδι, χωρίς καν να αμοιβούνται σωστά. Πέρα απ' την παιδική εργασία ανθίζει και το φαινόμενο της παιδικής πορνείας, ακόμη και στις αναπτυσσόμενες χώρες. Εξαιτίας της οικονομικής ένδειας που χαρακτηρίζει τους μετανάστες, πολλοί εκμεταλλεύονται τα παιδιά, ακόμη κι απ' την ίδια την οικογένεια και αυτό συναντάται παγκοσμίως. Παρόλο που οι χώρες γνωρίζουν το φαινόμενο, το παραβλέπουν αρνούμενες να δώσουν στοιχεία. Έτσι, παντού, ακόμη και στην Ελλάδα, τα παιδιά εργάζονται σκληρά χωρίς εργασιακά δικαιώματα και υποφέρουν καθημερινά.

2) Ο συγγραφέας καταρχάς κάνει **επίκληση στη λογική!** Με επιχειρήματα και τεκμήρια όπως « Σε Γαλλία, Γερμανίαπερίπου το 5%» προσπαθεί να πείσει για την αύξηση της παιδικής εκμετάλλευσης. Επίσης, **επικαλείται το**

συναίσθημα, χρησιμοποιώντας συγκινησιακά φορτισμένες λέξεις, όπως «μικροί είλωτες», «αθώα πλάσματα». Τέλος, υπάρχει **επίθεση στο ήθος του αντιπάλου**, στην 5η παράγραφο, όπου ο συγγραφέας στρέφεται εναντίον των χωρών που «κάνουν τα στραβά μάτια» και δεν δίνουν στοιχεία για το πρόβλημα της εκμετάλλευσης.

3) Το κείμενο εντάσσεται στο γραμματειακό είδος του **άρθρου**. Αναλύει ένα γεγονός της επικαιρότητας και έχει ενημερωτικό και πληροφοριακό χαρακτήρα. Παραθέτει στοιχεία για το πρόβλημα, έχει απλό και οικείο ύφος και το λεξιλόγιό του είναι καθημερινό.

4) Η συλλογιστική πορεία της τέταρτης παραγράφου είναι παραγωγική. Ο συγγραφέας ξεκινάει από κάτι γενικό, την οικονομική εξαθλίωση των μεταναστών που οδηγεί σε παράνομες δραστηριότητες, για να καταλήξει σε κάτι ειδικό, συγκεκριμένες χώρες που εντοπίζεται το πρόβλημα της παιδικής εκμετάλλευσης.

5) προοδεύσει = εξελιχθεί
αναπτύξουν = καλλιεργήσουν
ευδοκμεί = ανθίζει
ποικίλους = διάφορους
άποψη = θέση
είλωτες = δούλοι
δουλεύουν = εργάζονται
αποτέλεσμα = συνέπεια
κατάφωρη = απροκάλυπτη
υφίσταται = υπάρχει

6) Οι οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες σήμερα, πολλές φορές του ωθούν σε παράνομες δραστηριότητες. Αυτό συμβαίνει γιατί οι μετανάστες αντιμετωπίζονται σαν πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Δυσκολεύονται πολύ να βρουν θέσεις εργασίας, εξαιτίας του ρατσισμού και της ξενοφοβίας που μας διακατέχει. Κι όταν εργάζονται, συνήθως αμοιβούνται με πενιχρά ημερομίσθια που δεν φθάνουν να καλύψουν τις βιοτικές τους ανάγκες. Έτσι, καταφεύγουν σε παράνομες δραστηριότητες για να μπορέσουν να επιζήσουν και να θρέψουν τις οικογένειές τους. Εκεί τους οδηγεί η ανάγκη για επιβίωση και τα οικονομικά αδιέξοδα που αντιμετωπίζουν.

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Γ. ΧΑΣΙΑΚΗΣ
ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ